

Šlechtění na bezrohost u plemene belgické modrobílé

Kamil Malát, Český svaz chovatelů masného skotu

Chov a šlechtění plemene belgické modrobílé bylo v Belgii vždy postaveno na dosti konzervativních postupech. Obavy ze ztráty zmasilosti, která je základní charakteristikou a devizou plemene, vedly Belgičany k tomu, že dlouhá léta odmítali nastoupit na evropský trend bezrohosti. To se změnilo teprve před zhruba čtyřmi lety, kdy inseminační firma BBG nasadila do nabídky prvního geneticky bezrohého plemeníka původem z Kanady. Od té doby započala cesta tvorby vlastního bezrohého programu postaveného na bezrohých zahraničních otcích a typových matkách plně odpovídajících standardu plemene.

Podobně jako u jiných původem evropských masných plemen, započalo šlechtění na bezrohost mimo domovinu plemene. V případě belgického modrobílého to bylo v Kanadě a současně, ale zcela nezávisle rovněž v sousedním Německu. Bezrozí býci jako Astral, Atlas, Extra, Blueprint či Burul byli či stále jsou v nabídkách několika německých inseminačních společností již řadu let (prvním byl

□ Bezrohá jalovice po otci Fleuron de Maffe (ZBM 272) (foto: BBG)

Atlas narozený v roce 2008). Jedná se však o býky určené výhradně ke komerčnímu křížení, kteří byli zapisováni do vedlejšího oddílu plemenné knihy, což prakticky znamená, že tito býci nemají žádný vliv na čistokrevnou populaci. V případě Kanady, kde se však plemeno belgické modrobílé chová ve velmi omezených počtech, byla průkopníkem bezrohosti farma Ideale, která dlouhá léta experimentuje nejenom s bezrohostí, ale i červeným zbarvením či dokonce kombinací obou znaků. Právě tento kanadský chov stojí za nasazením prvního

bezrohého býka do inseminace v Belgii.

Přestože zůstává bezrohý program v Belgii u tohoto plemene i nadále okrajovou záležitostí, nabídka bezrohých býků se postupně rozšiřuje. Na rozdíl od jiných zemí, kde byl nástup bezrohosti postupný, nabral bezrohý program v posledních letech na dynamičnosti a to i za cenu ústupků pokud jde o pravidla zápisů do plemenných knih. Historicky prvním bezrohým býkem, který byl nabízen na belgickém trhu, byl kanadský heterozygot Ideale Dehorner Pp narozený v roce 2014. Přestože v jeho původu najdeme v páté generaci bezrohou křížku s limousinem, je v Kanadě tento býk považován za čistokrevného, a tak byl i v Belgii na sklonku roku 2016 zapsán do hlavního oddílu belgické plemenné knihy. Tímto krokem si Belgičané otevřeli cestu k relativně rychlému nástupu bezrohého programu.

Dehorner začal být nabízen na jaře roku 2017 za cenu 25 EUR/ID. Zhruba o rok později, v průběhu roku 2018, zařadila firma BBG do nabídky Dehornerova kanadského syna, dokonce již homozygotně bezrohého býka Ideale Black Beard PP. Právě jeho otec – býk Dehorner – sehrál klíčovou roli

□ Ideale Dehorner Pp byl prvním bezrohým býkem v nabídce BBG (foto: BBG)

v začátcích belgického bezrohého programu. Od jeho rodu se odvozuje původ většiny dnes v Belgii nabízených bezrohých býků. Ten firma BBG realizuje na vybraných farmách, na nichž jsou vytipovány kvalitní belgické krávy, které jsou připuštěny bezrohými býky s cílem vyprodukovat bezrohé potomky, kteří se exteriérově budou co nejvíce blížit představám o tom, jak má vypadat belgický modrobílý skot.

Aktuálně belgická společnost BBG nabízí vedle již zmíněného Dehornera a jeho homozygotně bezrohého syna **Ideale Black Beard PP** další tři heterozygoty tzv. druhé generace: modrobílého **Boy Scout de Biourge Pp**, tmavě modrého **Nils van het Caloenhof Pp** (který je dle fotek zřejmě býkem s volným rohem) a bílé zbarveného býka **Daim du Bois Esneux Pp**. Jak již bylo zmíněno, matkami všech těchto býků jsou belgické fenotypově kvalitní plemence. Vedle této pětice je pak pro belgický trh dostupný i z Německa dovezený **Koreas P** či **Future de Boulogne P** či z Velké Británie **Top Side Rashford Pp**, jehož otcem je **Kubitus de Bray**. Všichni tito tři býci jsou určeni výhradně pro křížení.

U Daima se krátce zastavíme, neboť inseminační dávky tohoto býka byly zkraje února dovezeny i do České republiky. Primárně bude sice nabízen do užitkového křížení, ale vzhledem k tomu, že je v zemi původu zapsán do hlavního oddílu plemenné knihy, nic nebrání tomu, aby byl v případě zájmu českých chovatelů využit i v čistokrevné plemenitbě. Státní registr tohoto býka je ZBM 477. Jedná se o bílé zbarveného syna Dehornera, jenž na rozdíl do svého otce typově

□ Daim du Bois Esneux Pp (ZBM 477) (foto: BBG-MacGregor)

odpovídá modernímu standardu plemene. Za exteriér byl oceněn celkem 82 body, nejslabší známkou (60) je právě užitkový typ. Rámec, osvětlení, masná užitkovost jsou lehce nadprůměrné, končetiny pak jsou vedle bezrohosti největší předností býka.

Tradiční belgické chovatele, kteří mají ekonomiku svých farem postavenou na produkci masa, sice asi bezrohý program příliš neosloví. Je ale zají-

mavou alternativou pro užitkové chovy kam směřuje stále více inseminačních dávek. Právě v této oblasti pozice plemene v celoevropském měřítku každoročně posiluje a je dobře, že na to inseminační firmy reagují. Za zvyšující se popularitou belgických býků v dojených stádech stojí zejména stále častější využívání sexovaných inseminačních dávek v holštýnských chovech, které začaly belgické býky masivně používat všude tam, kde nechtějí produkovat jalovice do obratu stáda či k dalšímu prodeji. Podobně jako u jiných masných plemen, je jen otázkou času, kdy se nabídka bezrohých býků rozšíří natolik, že jejich kvalita z hlediska osvětlení bude na srovnatelné úrovni jako u geneticky rohatých plemenů.

□ Dvougéřiční bezrohé tele po otci Daim du Bois Esneux Pp (ZBM 477) (foto: BBG)